

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ ET S. LUCÆ,

Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis vigesima-septimâ
mensis Januarii, anno Domini M. DCC. LXXXV.

M. ANTONIO - PETRO DÉMOURS, Regis Christianissimi
Medico Oculario designato, Doctore Medico, Præside.

An causa partus ex uteri fibrarum explicatione non ultra producenda pendeat?

I.

HOMO nascitur ad ærumnas; ab ipso vitæ vix elucente crepusculo, ad nunquam discutiendas mortis tenebras, de singulis avolantibus horis, moneat miserum excruciantes tor miteræ, quot flunt & vitæ momenta; nec autem ad aris solus torqueatur crucianbus; quidquid & circumdant ipa, ipa sunt et.

E

Quæ cum per novimestre spatium, materno laboriosè fovit gremio, nonnisi irruentibus atrocissimis doloribus, ad lucis usuram tanto emendam pretio, vagientem edit. At humanæ prolis, velum obtendamus miseris. Veneris ingredi pœnitalia non me fert animus, at tantummodò Lucinæ, ideoque quam duxi partûs esse causam, in apricum producere. Innumera ad hujus functionis explicationem in actum deductæ fuerunt hypotheses. Non pauci, ingenii impetui habenas laxantes, mira grataque figmenta, sed sese invicem excludentia, nobis protulerunt; hanc inter opinionum farraginem, imaginationis sobolem, quæ authoribus tantum fugacem honorem conciliavit, reipsaque arti noxia evasis, placent pleræque, convictionem facit nulla. Quidam verò naturæ ministri, non duces, omnia phœnomena pergeffationem partumque sese prodeuntia, oculo attento curiosoque perscrutati fuerunt, eamque ad illius arcani revelationem cogere tentaverunt. Quos inter floruerunt illustres *Rœderer*, *Smellie*, *Levræ*, in arte Obstetriciâ peritissimi. Iis ducibus, & præcipuè auspice D. Antonio *Peit*, sagacissimo rerum anatomicarum indagatore, ex uteri fibrarum explicatione non ultrâ producendâ, partûs causam naturalem assignare aggredior.

I L

UTERUS viscus triangulare, pyriforme, cavum, in pelvi situm, primum est hospitium quod homini natura provida paravit. Pars illius superior, latior, fundus nuncupatur; pars inferior, quæ in cervicem patet, ad semiellipsum accedit. Tandem altera pars, arctior, crassior, ferè cylindrica, utero adaptata, collum dicitur. Tres ibi conspiciere est ductus, duos superiores, laterales, tubas Fallopias dictos, alterum inferiorem collo insertum, vaginæ nomine insignitum. Membranam extimam à peritonæo mutuatur. Fibræ adsunt musculares, tum internæ, tum externæ; externæ varios efficiunt musculos sibi irretitos; sub istis prioribus decurrunt vasa intertexta; postea sese offert stratum fibrarum interius; eæ versùs fundum uteri robustiores, quasi duo concentrica plana, circà ostium tubarum circumœuntia efformant, fibræ verò ad collum uteri respicientes, obliquè descendunt, sibi irretiuntur, & terminantur in musculum insignem qui ori interno uteri limites ponat. Innumera tandem convoluta, non valvulosa, extant vasa in medio fundoque numerosiora. Incrementum illius subsequens multoties à *smellie* observatum fuit: ad tertium mensem, quarta pars colli uteri expansionem fundo æqualem suscepit. Quinto mense, fundus majori incremento productus, suprâ pubem protuberat; tunc sola media pars colli increvit. Septimo mense, fundus ad umbilicum pertingit. Octavo inter umbilicum & epigastrium, quod nono mense attingit; eo instanti cervix illius omninò distenditur, texturâque multò debiliori donatur. Sic ait *Rœderer*: *Cervix diù non mutatur, sed à tertio tamen mense intumescente incipit, & sensim sexto mense diducitur, fitque brevior, & ita latescit, ut parùm ab uteri amplitudine distet, atque ferè evanescat.*

I I I

FœTUS jamjam maturus in lucem prodit. An ipse suum exitum molitur? Sunt-ne causæ extraneæ quæ partum sollicitent? uterus-ve mirandi hujusce phœnomeni solus sit opifex? hæc nunc disquirenda veniunt. Et primò quidem, ille non suum exitum molitur. Si enim hoc poneretur, illius concursus absolutè requireretur, partusque non, aut saltè difficillimè, eo mortuo, absolveretur. Res verò aliter se habent: quor enim extant observationes quibus constat matres, mortuo licèt foetu, facillè promptèque enixas fuisse? Non etiam minùs erronea sunt ea systemata quibus mechanismum parturitionis evolvere multi tentaverunt. Ecquid enim significat opus acris gratis suppositum? Cum ignoti nulla cupido, hoc

sanè ridiculum; absurdum; seriam disquisitionem fugit. Procul hinc quicumque aquarum meconii-ve acrimoniam objecerunt. Falsa assertio; falsa ergò conclusio. Non magis veritatem attigerunt alii qui ad alimentorum inopiam, aut ad illius pressionem in utero confugerunt. Etenim si alimentis indigeret, vel quia parens sufficere non posset, vel quia nutritio ad eum devehì nequiret; utrumque verò falsò asseritur. Mater enim quæ abundè illius lactationi post ortum sufficiet, à fortiori quando in utero includitur, si quidem minorem tunc quantitatem absorbeat; ex alià parte, quò magis crescit fœtus, eò major evadit communicatio placentæ orificiorum cum uterinis sinibus, sicque liberior adest humorum circuitus. Quoad pressionem, si perpendamus, quòd à quarto mense omni tempore gestationis sit æqualis, evanescet difficultas; tunc enim nulla erit ratio, cur eo termino, potius quàm alio, excludatur.

I V.

UTERI incrementum tale est, ut fundus mediaque illius pars magnam extensionem passæ fuerint, dùm collum nonnisi tantisper cesserit; hæc pars igitur tunc temporis fit partui obex; cum verò ampliacionis sit capax, fibræ superiores elongationi resistentes, quiescent, quousque omne incrementum adeptum fuerit: quo facto irritatione ad contractionem sollicitatæ, niscus omnes exeant, potentiisque vicinis auxiliatricibus adjuvatæ, partum promovebunt. Quæ quidem cum legibus physicis mechanicisque ritè concordant. Partus igitur mechanismus modo sequenti absolvendus mihi videtur. Ubi uterus omne incrementum suscepit, fibræ illius elongationis impatientes reagent, contrahuntur phænomena quæ omnia partum concomitantia producant. Nam foetum versus collum deducentes, hoc ulterius cedere & ampliari nequit, quin molestè afficiantur nervi, sensusque doloris, levis adhuc, subsequatur. Mox verò omnia auferunt. Majori energiâ agit uterus; jam caput foetus alia-ve pars violentè ad colli ostium propellitur, conus aquarum prorumpit, doloresque acerbis, non successivi, sed interrupti, mulierem dilacerant. Diri tandem ingruunt cruciatus; uterus, conspirante musculorum abdominalium diaphragmaticisque contractione, vires omnes adunat. Foetus tali actione pressus, ad vaginæ repagula vehementer alliditur, quæ quidem pars cœteræque vicinæ non sine acerrimo doloris sensu cedunt, unàque cum peculiari tremore acutoque matris clamore, foetisque ipsius vagitu, in lucem editur. Remissis tantisper doloribus, conquiescit; mox verò proprio tono in secundinas reagit, forasque eliminat.

V.

AST, inquit, multa adsunt quæ huic explicationi contradicant, qualia abortus; partus præcox, gemellique. Horum solutio facilis & prompta. Nam abortus semper vel à causis internis, quales sunt, verbi gratiâ, ictus, lapsus, vel ab internis, ut animi pathemathibus, pender. Porro iis in casibus uterus phlogosi spasmus-ve violento laborans foetum fortiter premit, undè sæpè mors; eo ità compresso, requiritur vel ut collum relaxetur, uterus-ve disrumpatur; hoc verò aquis sanguineque madefactum, non sine diris quidem cruciatibus cedit, sicque maximis cum matris conatibus sævissimisque doloribus, fiet abortus. Si nunc qualisvis partus præcoci explicationem; responsio facilis. Mulieres quæ partum præcoci patiuntur, sunt valdè sensibiles & delicatulæ; fibræ uteri apud eas tantæ elongationi sustinendæ impares sunt; igitur multò citius cunctis proportionibus ritè servatis, ad incrementum deveniet, sicque partus citius obtinebitur. Ad comprobationis complementum, eadem mulierculæ, si sanitas fortior robustiorque eis accesserit, tunc post novem mensium periodum foetum deponunt. Gemellorum

4

verò obiectio; explicationi nedum contradicat, huic favet. Minus enim eorum volumen & partus plerumque præcox, utrum amplioris elongationis impatientem esse, evidentè demonstrant; igitur nulla ex antè obiectis, assertionem deturbare valet; undè mihi concludere licet.

Ergò, causa partus ex uteri fibrarum explicatione non ultrà producendâ pendet.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Augustinus ROUSSEL DE
VAUZESME, Nosodochii
Stampensis, & in urbe locisque
vicinis, epidemiarum Medicus.	M. Franciscus DOUBLET, in
Senatu Patronus, Scholarum
Professor.	M. Josephus PHILIP, antiquus
Facultatis Decanus.
M. Joannes-Baptista-Claudius
JEANNER DES LONGROIS,
Chirurgia gallico idiomate
Professor.	M. Tullianus-Claudius-Nicolaus
NAVIER, Academia Cata-
launensis Socius.	M. Joannes d'ARCET, Chemia
Professor, Professor Regius,
Academia Regalis Medicinae
Mauritensis Socius.
M. Franc.-Nic. SIMONNET,
in Senatu Patronus, rei her-
baria Professor.	M. Edmundus-Joseph. BOUR-
DOIS DE LA MOTTE.	M. Franciscus THIERY DE
BUSSY, Consultarius Medicus
Regis ordinarius in supremo
Senatu Parisiensi.

Proponebat Parisiis PHILIBERTUS BORIE, Nivernensis, Saluberrimæ
Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, Theleos Author.

A. R. S. H. 1785.

AB OCTAVA AD MERIDIEM.